

Предшколска установа "Ђурђевдан"
улица Кнеза Милоша 21а, Крагујевац

**Привремена локација: улица Воје Радића 3 локал 5,
Крагујевац**

План примена мера
за спречавање појаве и ширења епидемије заразне
болести за сва радна места у радној околини

Август, 2020. године

САДРЖАЈ:

ЛИЦЕНЦА	4
УВЕРЕЊЕ О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ – МИРОСЛАВА ДЕСПОТОВИЋ	5
УВЕРЕЊЕ О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ – РАТКО ИЛИЋ	6
УВЕРЕЊЕ О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ – ГОРДАНА ТОШОВИЋ.....	7
УВОД.....	8
ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ	8
Општи појмови о заразној болести	9
ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	10
1.1 Обавезе послодавца	11
1.2 Обавезе запослених	13
ЗАДУЖЕЊЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА И АКТИВНОСТИ	14
1.1 Задачи директора/Непосредног руководиоца	14
1.2 Задачи одговорног лица за планирање и организовање превентивних мера и поступака у време епидемије заразне болест:.....	14
1.4 Лице за безбедност и здравље на раду.....	15
Начела, препоруке и превентивне мере цивилне заштите од ширења заразне болести.....	16
Примена превентивних мера за спречавање ширења заразних болести за време обављања посла	17
Опште превентивне мере	17
Посебне превентивне мере	18
Хигијенско – санитарне мере за време вандредне ситуације.....	21
Интерна хигијена	22
МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	23
КОДЕКС ПОНАШАЊА	24
ШТА ПОСЛОДАВЦИ ТРЕБА ДА ПРЕДУЗМУ	25
ШТА ЗАПОСЛЕНИ ТРЕБА ДА ПРЕДУЗМУ	26
УПУТСТВА.....	27
Радне површине, чаше и друга опрема за рад	27
Хигијенско одржавање рачунарске опреме и мобилних телефона	27
1Хигијенске мере приликом коришћења аутомобила	28
Коришћење клима уређаја	28

Набавка намирница.....	29
Дезинфекција	30
Излучевине и секрет.....	30
Хигијена запослених.....	31
Заштитне рукавице	31
Заштитне маске	32
Хигијена тоалета	32
Поступак правилне примене личних заштитних средстава у заштити запослених од заразне болести.....	33
Упутство о поступању у ванредној ситуацији од ширења заразних болести.....	38
Изјава о придржавању превентивних мера током епидемије вируса мера	40
ИЗЈАВА.....	40
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	43

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

На основу Решења министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, издаје се

ЛИЦЕНЦА

за обављање послова безбедности и здравља на раду

**NEMANJA KAPLANOVIĆ PREDUZETNIK,
AGENCIJA ZA BEZBEDNOST I ZAŠTITU NA RADU
MDN, POŽEGA**

(Назив правног лица или предузетника)

Пожега, Светосавска 46
(Седиште и адреса)

164-02-00115/2016-01
(Број Решења)

Министар
Вера Војислав Мрфска

У Београду 11. јануара 2017. године
(датум)

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РАДА, ЗАПОШЉАВАЊА
И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

- Управа за безбедност и здравље на раду -
- Комисија за полагање стручног испита за
обављање послова безбедности и здравља на раду
и послова одговорног лица -
Београд

У В Е Р Е Њ Е

о положеном стручном испиту о практичној оспособљености
за обављање послова безбедности и здравља на раду

Мирослава, Ратко Деспотовић

(име, име једног родитеља и презиме)

31.08.1961.год., Власотинце

(датум и место рођења)

Пожега, Светосавска бр.46

(адреса становања)

дана 24.03.2007.год. пред Комисијом за полагање стручног испита за обављање послова
безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица, положио-ла је

стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова
безбедности и здравља на раду

Уверење се издаје на основу члана 28. став 1. тачка 1) Правилника о
програму, начину и висини трошкова полагања стручног испита за обављање послова
безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица.

Број:152-02-00212/2007-01
Београд, 24.03.2007.год.
(датум)

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Вера Божић Трефалт

Вера Божић Трефалт

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
УПРАВА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ
Комисија за полагање стручног испита за обављање послова
безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица
Београд

У В Е Р Е Њ Е
О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ О ПРАКТИЧНОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ
ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Ратко, Мирко Илић

(име, име једног родитеља и презиме)

18.03.1950. год., Јабучовик

(датум и место рођења)

1803950750013

(ЈМБГ)

дана 13.01.2008. год., пред Комисијом за полагање стручног испита за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица, положио-ла је

СТРУЧНИ ИСПИТ О ПРАКТИЧНОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА
БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Уверење се издаје на основу члана 28. став 1. тачка 1) Правилника о програму, начину и висини трошкова полагања стручног испита за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица.

Број: 152-02-02099/2007-01

Београд, 16.01.2008 год.

(датум)

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Вера Божић Трефалт

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
УПРАВА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ
 Комисија за полагање стручног испита за обављање послова
 безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица
 Београд

У В Е Р Е Њ Е
О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ О ПРАКТИЧНОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ
ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Гордана, Драган Тошовић

(име, име једног родитеља и презиме)

26.7.1992. год., Ивањина

(датум и место рођења)

2607992797613

(ЈМБГ)

дана **27.01.2019.** год., пред Комисијом за полагање стручног испита за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица, положио-ла је

СТРУЧНИ ИСПИТ О ПРАКТИЧНОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА
БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Уверење се издаје на основу члана 28. став 1. тачка 1) Правилника о програму, начину и висини трошкова полагања стручног испита за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица.

Број: 152-02-00633/2018-01

Београд, 27.01.2019. год.

(датум)

М.П.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Марина Фуртула

УВОД

На основу Закона о безбедности и здравља на раду (Сл. гласник бр. 101/05, 91/2015, 113/2017-др. Закон), члан 15. Правилника о поступку Измене и допуне Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини (Службени гласник РС бр. 72/06 и 84/06, 30/2010, 102/2015), Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести „Службени гласник РС“ бр.94/2020 донет је План примене мера за спречавање појаве И ширења епидемије заразне болести за сва радна места у радној околини у **Предшколска установа "Ђурђевдан"улица Кнеза Милоша 21а, Крагујевац, Привремена локација: улица Воје Радића 3 локал 5, Крагујевац, дана 05.08.2020 год**

Члан 1.

Овај План је саставни део Акта о процени ризика на радном месту и радној околини правног лица и са истим морају на доказан начин да буду упознати сви запослени.

Ове мере ће се примењивати на свим радним местима у радној околини у којој се обавља рад, изузев рада на терену и рада од куће.

Предшколска установа "Ђурђевдан"улица Кнеза Милоша 21а, Крагујевац

Привремена локација: улица Воје Радића 3 локал 5, Крагујевац

- вртић "Цицибан", улица Кнеза Милоша 21а
- вртић "Зека", улица Сутјеска 6
- вртић "Бубамара", улица Мирослава Антића 7
- вртић "Колибри", улица Јосифа Шнерсона 3а
- вртић "Шврћа", улица Николе Пашића 10
- вртић "Чуперак", улица 19. Октобра 26
- вртић "Невен", улица Радничка 23

Примена мера из овог Плана мера важи у периоду када надлежни орган прогласи епидемију заразне болести и све док траје опасност од ширења заразне болести на територији Републике Србије.

Члан 2.

Послодавац је дужан да план примене мера, услед насталих промена које утичу на безбедан и здрав рад током трајања епидемије усаглашава са одлукама надлежног органа.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

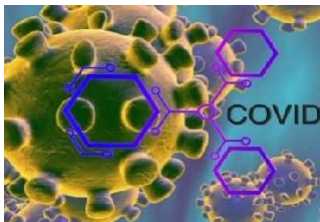
Овим планом примене мера утврђују се мере и активности којима се повећава и унапређује безбедност и здравље запослених ради спречавања појаве епидемије заразне болести, као и мере и активности које се предузимају у случају појаве епидемије заразне болести у циљу безбедности и здравља на раду запослених и заштите присутних лица.

План примене мера обавезно садржи:

- 1) превентивне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести;
- 2) задужење за спровођење и контролу спровођења превентивних мера и активности;
- 3) мере и активности за поступање у случају појаве епидемије заразне болести.

Општи појмови о заразној болести

Извор инфекције

До сада виђени извори инфекције су углавном заражени људи који носе вирус. Асимптоматска инфекција такође може бити извор инфекције.

Начин преношења

Постоје два главна начина преноса вируса: респираторни и контактни. Респираторне капљице настају када заражена особа кашље или кија. Свака особа која је у блиском контакту са неким ко има респираторне симптоме (на пример, кијање, кашаљ) је у ризику од излагања потенцијално заразним респираторним капљицама. Капљице такође могу доспети на површине на којима би вирус могао да опстане. На тај начин, непосредно окружење заражених појединаца може послужити као извор преноса (познат као контактни пренос)

Осетљива популација

Општа маса је подложна инфекцији. Инфекције код старијих људи и оних са хроничним основним болестима су најчешће тешке, а деца и новорођенчад су такође развили симптоме, али не са тешким клиничким сликама.

Симптоми

Јављају се симптоми попут:

- ☐ Главобоље
- ☐ Цурење из носа
- ☐ Високе телесне температуре (преко 38 °C)
- ☐ Грознице
- ☐ Запаљење грла
- ☐ Отежано дисање

У тежим случајевима инфекције може доћи до:

- ☐ Упале плућа
- ☐ Јаког акутног респираторног симптома

У појединим случајевима долази до:

- ❓ Одказивања бубрега и
- ❓ смрт

Главни симптоми су грозница, умор и сув кашаљ. Мало је пацијената са симптомима као што су зачепљеност носа, цурење носа и пролив. Неки пацијенти показују само ниску температуру, благи умор, итд. Тешки пацијенти често имају потешкоће са дахом након једне недеље инфекције.

Слика 1.4: Симптоми заразне болести

Период инкубације

Период инкубације је од 1 до 14 дана, углавном 3 до 7 дана.

Прогноза болести

Већина пацијената има добру прогнозу, а одређени број пацијената, углавном старији или они са хроничним обољењима, може да буде критично болесно.

Лечење

Ефикасни лекови су у фази развоја и нема ефикасних антивирусних метода. За овај вирус тренутно не постоји вакцина.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Члан 3.

Послодавац Планом примене мера утврђује мере и активности којима се повећава и унапређује безбедност и здравље запослених ради спречавања појаве епидемије заразне болести, као и мере и активности које се предузимају у случају појаве епидемије заразне болести у циљу безбедности и здравља на раду запослених и заштите присутних лица.

1.1 Обавезе послодавца

- Пре почетка рада запосленима обезбедити писане инструкције и упутства о мерама и поступцима за спречавање појаве епидемије заразне болести, које садрже информацију о симптомима заразне болести и са истим их упозна
- По потреби извршити прераспделу радног времена увођењем друге смене са мањим бројем запослених како би се обезбедила физичка дистанца између запослених од минимум 1.5 м;
- Спроводити појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија што укључује редовну дезинфекцију и често проветравање радног простора. Појачане мере чишћења треба применити, посебно у заједничким просторијама и контактним површинама, укључујући:
 - а) Радне просторије је неопходно проветрити природним путем ако то временски услови дозвољавају,
 - б) Обезбедити редовно чишћење свих површина које се често додирују на радном месту (најмање једанпут дневно 70% раствором алкохола), посебно просторија и опреме као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад, прекидачи за светло, тастери, рукохвати на степеништима и ходницима,
 - ц) Обезбедити запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку. Сапун и вода за прање руку морају да буду доступни у тоалетима и трпезаријама, а где то није могуће поставити средства за дезинфекцију руку (70% раствор алкохола),
 - д) Обезбедити папирне убрусе за руке,
 - е) Редовно празнити смеће на крају сваког радног дана,
 - ф) Дезинфекцију подова радити по истеку радног времена уз отворене прозоре и строго праћење упутстава произвођача хемикалије,
 - г) Редовно чистити унутрашњост кабина возила, посебно у паузама између употребе од стране различитих оператера. Дезинфекцију вршити 70% раствором алкохола када се мењају корисници возила и то ручице мењача, волан, браве на вратима, тастере на контролној табли,
 - х) Дезинфекција отворених површина вршити једном дневно, према индикацијама а по процени и чешће,
 - и) Пре почетка дезинфекције отворених површина ангажовати службу обезбеђења да обавести све запослене да се удаље са простора који ће бити дезинфикован, уклонити све покретне објекте и возила,
- Уредити начин вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија коју Послодавац организује и спроводи.
- Организовати обезбеди редовно уклањање отпада и смећа (канте за смеће обложене пластичном кесом) из просторија тако да се могу испразнити без контакта са садржајем.

- Повећати број места за одлагања и складиштења смећа, редовно их празнити током и на крају сваког дана и чистити;
- Поставити на видљива места упутства који подстичу останак код куће када је запослени болестан, кашље, кија као и на важност одржавања хигијене руку;
 - Планирати обавезе тако да се сведе близак контакт између запослених на најмању могућу меру. Избежавати физичке послове који нису неопходни, а захтевају блиски контакт између запослених;
 - Обезбедити запосленима заштитна средства (заштитне маске, рукавице и по потреби визире), које су запослени обавезни да користе у току радног времена.
 - У случају ношења маски, исте се морају користити и одбацити на адекватан начин како би се обезбедила њихова делотворност и избегао повећани ризик од преношења вируса. Обезбедити посебна места за одлагање коришћених маски и рукавица;
 - Коришћење маске само по себи није довољно да заустави инфекције и мора се комбиновати са честим прањем руку, покривањем уста и носа приликом кијања и кашља, као и с избегавањем блиског контакта с било ким ко показује симптоме који указују на прехладу или грип (кашаљ, кијање, грозница);
 - Лична заштитна средства и опрема се мора редовно дезинфиковати након употребе, а пре одлагања. Запослени који користе лична заштитна средства и опрему не смеју их међусобно размењивати;
 - При сваком уласку/изласку из објекта обавезна је дезинфекција руку;
 - Организовати, ако има могућности, мерење температуре запослених када улазе у пословни простор;
 - Паузе за топли оброк организовати по одређеном распореду, како би се смањио застој у раду и контакти у сваком тренутку свели на минимум;
 - Сви простори која се користе за јело морају се темелјно очистити на крају сваке паузе и смене (столови, ручке на вратима, уређаји за припрему топлих напитака и др.);
 - Састанцима треба да присуствују само и једино неопходни учесници. На састанцима у затвореним просторијама не би требало да буде више од пет присутних. Присутни морају бити на безбедном одстојању од 1.5 метара један од другог. Просторије морају бити добро проветрене/прозори отворени како би се омогућила циркулација свежег ваздуха. Размотрити одржавање састанка на отвореним местима кад год је могуће;
 - Увести клизно радно време како би се смањили сувишни контакти у сваком тренутку и стварање гужви;
 - На основу величине сваког објекта одредити колико људи га може истовремено користити тако да увек буду на безбедној удаљености од 1.5 метра.

1.2 Обавезе запослених

Запослени су дужни да спроводе све превентивне мере безбедности и здравља на раду како би сачували своје здравље, као и здравље других запослених, и то да;

- Наменски користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;
- Додатно брине о својој хигијени уз обавезно редовно и правилно прање руку;
- Личну одећу држи одвојену од средстава и опреме за личну заштиту на раду и радног одела;
- Обавезно обавести Послодавца уколико посумња на симптоме заразне болести код себе, код других запослених или чланова своје породице;
- Пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- Пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене;
- У складу са својим сазнањима, одмах обавести Послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених;
- Сарађује са Послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле додатне неопходне мере за безбедност и здравље на раду;
- У свим затвореним просторима обавезно носи заштитну маску и поштује физичку дистанцу од 1,5 метра;
- Избегава поздрављање руковањем, љубљењем са саговорницима, као и да избегаи додиривање уста, очију, носа рукама;
- Избегава коришћење јавног превоза. Уколико запослени користе ораганизовани јавни превоз смернице за понашање корисника јавног превоза могу се наћи у Упутству Секретаријата за јавни превоз. Запослени су дужни да се придржавају ових смерница;
- Запослене који користе сопствени аутомобил упознати са препоруком да не би требало да се возе аутомобилом до/са посла уколико их је више од двоје;
- Пожељно је да запослени донесу унапред припремљене оброке од куће;
- Седе 1.5 метра један од другог док обедују и да избегавају сваки блиски контакт;
- Одмах након завршетка оброка одложи свој отпад/смеће у канту;
- Личну заштитну опрему мора редовно чистити и дезинфиковати након употребе;
- Не смеју да размењују и деле личну заштитну опрему ни алате које користе;
- Лична заштитна опрема за једнократну употребу мора бити уништена и не сме се поново користити;
- Уколико се морају користити лифтови или платформе ограничити број особа које се могу наћи у лифту како би се смањила могућност преноса заразе и контакта у сваком тренутку;
- Не размењују цигарете.

ЗАДУЖЕЊЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА И АКТИВНОСТИ

Члан 4.

Послодавац је дужан да Одлуком одреди једно или више лица из реда запослених које ће пратити и контролирати примену мера и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести. О уоченим неправилностима одмах усменим и писменим путем обавештава лице за безбедност и здравље на раду и Послодавца.

Проверу ефикасности примене мера врши лице за безбедност и здравље на раду. Такође сарађује са државним органима и даје потребна обавештења о примени превентивних мера, припрема писана упутства и инструкције за безбедан и здрав рад у циљу заштите здравља запослених од епидемије заразне болести.

1.1 Задаци директора/Непосредног руководиоца

- ✓ Обезбеђује запосленима рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду у складу са Законом, стандардима, техничким прописима, Правилником о безбедности и здрављу на раду/Колективним уговором/Уговором о раду и Уредбама и Одлукама које су на снази за време трајања ванредне ситуације.
- ✓ Приликом организовања рада и радног процеса обезбеђује превентивне мере заштите живота и здравља запослених.
- ✓ Обезбеђује и одобрава потребна финансијска средства за примену превентивних мера.
- ✓ Одобрава Одлуке и препоруке штаба за ванредне ситуације и омогућава њихово спровођење.

1.2 Задаци одговорног лица за планирање и организовање превентивних мера и поступака у време епидемије заразне болести:

- ✓ Врши планирање, организовање, вођење и контролу свих активности на спречавању ширења заразе
- ✓ Одржава редовне састанке и прописује мере, додељује задатке и развија оперативне поступке.
- ✓ Врши мониторинг спровођења прописаних мера.
- ✓ Прати законску регулативу, упутства и препоруке надлежних органа, за време трајања ванредне ситуације.
 - Разматра превентивне мере за:
 - смањење преноса заразе међу запосленима,
 - заштиту људи који су изложени већем ризику од штетних здравствених компликација,
 - одржавање (континуитет) пословних процеса и
 - минимизирање негативних ефеката на друге субјекте у њиховим ланцима снабдевања.

1.3 Задаци запослених

- ✓ Да се прилагоде и усвоје све организационе превентивне мере и санитарно –

техничке превентивне мере, ради заштите свог здравља и здравља особа са којима су у блиском контакту.

- ✓ Да се упознају са свим превентивним мерама, општим и посебним, активно учествују у превенцији и спровођењу прописаних поступака, дају предлоге и указују на евентуалне пропусте.

1.4 Лице за безбедност и здравље на раду

Лица за безбедност и здравље на раду у сарадњи са послодавцем планира, спроводи и подстиче у примену превентивних мера:

- Учествоје у раду кризног тима/ именованог лица оформљеног ради спречавања појаве и ширења заразне болести изазване вирусом
- Учествоје у изради Плана превентивних мера ради спречавања појаве и ширења заразне болести изазване вирусом
- Израђује наменска упутства, процедуре, флајере и постере за безбедан и здрав рад у циљу заштите здравља услед изложености изазване вирусом а посебно о:
- редовном и темељном прање руку водом и сапуном у трајању од најмање 20 секунди или коришћењу средстава за дезинфекцију на бази алкохола који садржи најмање 60-95% алкохола;
- правилном ношење маски и рукавица, њиховом мењањању у датим временским интервалима, као и хигијенском одлагању у канте са поклопцем;
- кашљању и кијању у превоју лакта руке уколико нема заштитних маски;
- избегавању руковања и било ког другог вида блиског контакта;
- честом проветравању радних и помоћних просторија и редовном одржавању хигијене подова;
- обавезној дезинфекцији обуће и руку пре уласка у просторије послодавца;
- обавезном растојање од других лица на удаљености од најмање 2 метра;
- редовном брисању и дезинфиковању свих површина и предмета.

Поред ових мера лица за безбедност и здравље на раду су дужна да у сарадњи са послодавцем и запосленима планирају и спроводе контролу примене следећих мера:

- Организују и спроведу допунске обуке запослених о штетном дејству изазване вирусом по запослене у околиној и животној околини;
- Врше контролу примене хигијенских мера код послодавца;
- Израђују и постављају обавештења да су сви запослени дужни да се изолију и остану код куће када су болесни, имају кашаљ или кијају;
- Израђују и постављају обавештења о важности правилног и честог прања руку и коришћења дезинфекционих средстава на бази алкохола;
- Врше контролу о обезбеђивању сапуна и воде за прање руку како би се подстакло редовно прање руку;
- Забране доласка на посао лицима која имају благи кашаљ или повишену телесну температуру;
- Врше контролу коришћења средстава и опрему за личну заштиту на раду;
- Упознају запослене да ношену радну одећу након пресвлачења ставе у пластичну кесу и однесу на прање,
- Сарађују са државним органима и инспекцијом рада и дају потребна обавештења о примени мера безбедности и здравља на раду у ванредним околностима

- Организују и спроводе оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад са посебним акцентом на мере превенције ради заштите од изазване вирусом
- У мери колико је то могуће, организују и учествују у спровођењу превентивних здравствених прегледа запослених, као и провера и прегледа опреме за рад и електро инсталација и др.

Начела, препоруке и превентивне мере цивилне заштите од ширења заразне болести

1.1 Блиски контакти

суживот, учење, рад или други блиски контакти као што су рад из непосредне близине у затвореном простору или дељење исте собе или куће сматра се блиским контактом. У случају блиског контакта са зараженом особом, треба остати у кућној изолацији.

1.2 Критеријуми за самоизолацију

- ✓ Ако имате симптоме вируса или немате симптоме, али сте остварили блиски контакт са зараженом особом, или са особом која је допутовала из заражених подручја која нема симптоме, обавезно контактирајте надлежну епидемиолошку службу и останите у самоизолацији и након 14 дана од последњег контакта.
- ✓ Ако сте допутовали из земаља у којима је проглашена епидемија, обавезно останите у самоизолацији.

1.3 Уређење изолованог простора

- ✓ Изолована особа треба да живи у добро проветреним једнокреветним собама.
- ✓ Заједнички простор (кухиња, купатило, итд.) треба да буде добро проветраван (прозори отворени). Чланови породице треба да живе у различитим собама.
- ✓ Ако то није могуће, остали чланови породице морају се држати више од два метра удаљености од изоловане особе.
- ✓ Смањити обим активности изоловане особе и минимизирати област коју чланови породице морају делити са изолованом особом, посебно избегавати заједнички ручак.
- ✓ Не делити четкице за зубе, пешкире, прибор за јело, тоалете, јоргане итд.
- ✓ Одбити све посете.

1.4 Брига о изолованој особи

- ✓ Одредите за негу изоловане особе особу која је доброг здравља и нема хроничне болести.
- ✓ Када се неговатељ налази у истој соби са изолованом особом, треба да носи заштитну маску.
- ✓ Након било каквог директног контакта са изолованом особом или уласка у простор за самоизолацију, хигијена руку је важна током неге (нпр. пре припреме оброка, пре јела, након употребе столице, када је видљива прљавштина) имена превентивних мера за спречавање ширења заразне болести за време обављања послова

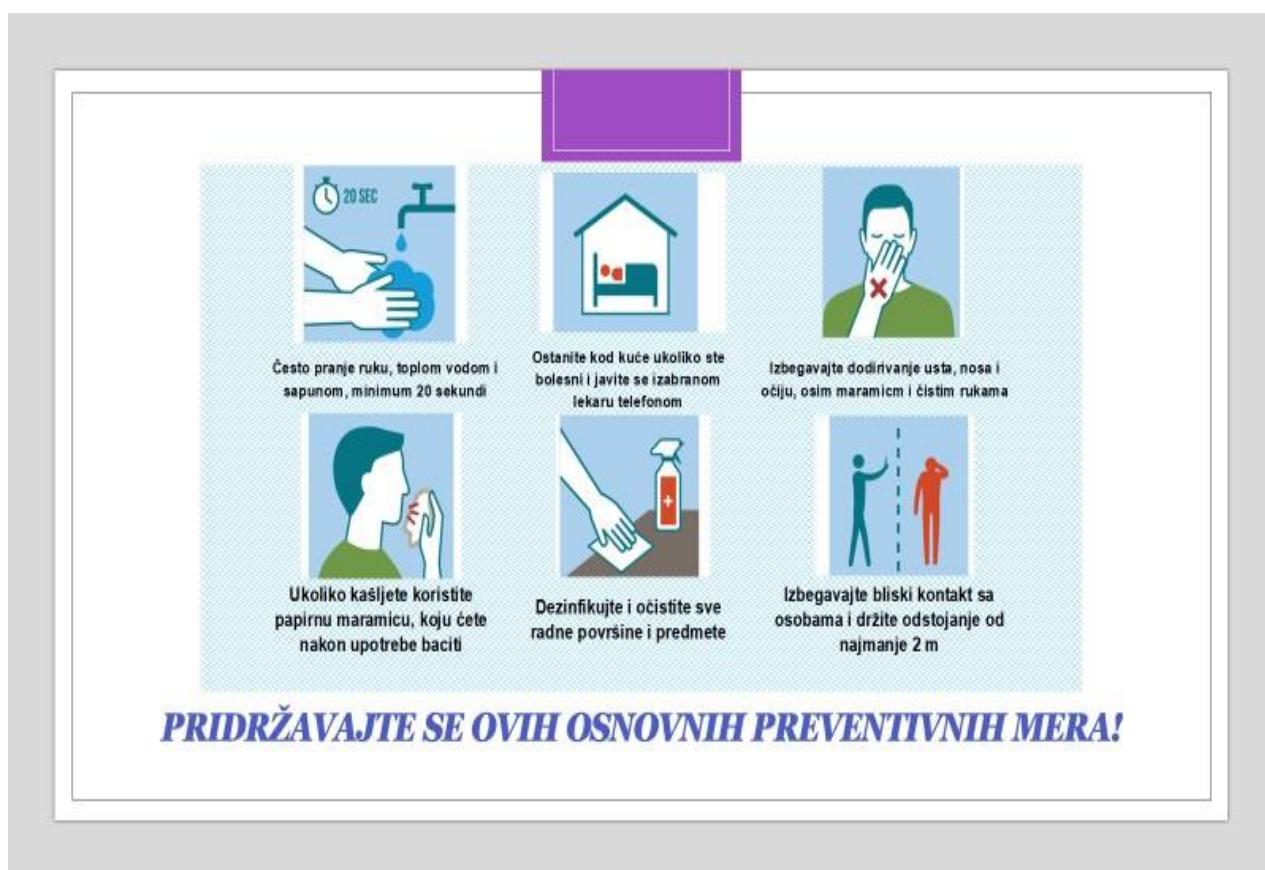
Примена превентивних мера за спречавање ширења заразних болести за време обављања посла

1.2 Опште превентивне мере

Како би се умањио ризик од инфекције и ширења заразе, потребно је примењивати следеће опште превентивне мере и препоруке на нивоу целе организације:

- ✓ Обезбедити да сви запослени уколико имају симптоме који указују на заразну болест не долазе на посао, већ да се одмах повуку у самоизолацију.
- ✓ Обавезно је да се ове особе у тим случајевима одмах јаве свом непосредном руководиоцу и изабраном лекару и епидемиологу у Институт за јавно здравље у месту становања и даље поступају по њиховим инструкцијама.
- ✓ Кијање и кашљање обављати на правилан начин, покрити нос и уста маском, код кашљања и кијања поставити унутрашњу страну лакта или папирну марамицу која мора одмах да се баци у канту. Лица која у току рада на послу почну да кашљу и/или кијају одмах треба да се упуте кући.
- ✓ Пре уласка у пословни простор, обавезна је дезинфекција обуће.
- ✓ За све запослене обезбедити гел за дезинфекцију руку.
- ✓ Избегавати блиске контакте, посебно са особама које имају симптоме прехладе и грипа, односно омогућити минималну дистанцу од друге особе најмање 2 м.
- ✓ Често прање руку, топлем водом и сапуном, минимум 20 секунди, посебно након
- ✓ „ризичног“ контакта.
- ✓ У недостатку воде и сапуна, користити дезинфекциона средства за руке са садржајем минимум 70 % алкохола.
- ✓ Избегавати додиривање уста, носа и очију, осим марамицом и чистим рукама.
- ✓ Повремено умивање чистим рукама и испирање уста топлем водом, чајем, 3% Хидрогеном или средствима за оралну хигијену.
- ✓ Чишћење и дезинфекција радних површина, пре свега радних столова, тастатура, мишева, телефона, канцеларијског прибора итд.
- ✓ Често проветравање канцеларија и пословних просторија.
- ✓ Уносити довољно течности и витамина, редовни оброци и спавање (одржавање имунитета).
- ✓ Останите код куће за време забране рада и кретања у време полицијског сата. Поштујте савете епидемиолога и лекара који свакодневно апелују на целокупно становништво да поштује мере превенције и остане код куће. Стриктно поштовање ове мере ће успорити ширење вируса.

Slika 3.1: Opšte preventivne mere

1.3 Posebne preventivne mere

Запосленима на дневном нивоу обезбедити коришћење средстава за основну хигијену и заштиту (топлу воду и сапун, средства за дезинфекцију руку и радних површина, заштитне маске и рукавице);

- ✓ Обезбедити одговарајућа средства за дезинфекцију у свакој радној просторији.
- ✓ На зиду поред лавабоа поставити пластифицирано Упутство за правилно прање руку.
- ✓ За све запослене обезбедити средства и опрему за личну заштиту: заштитне маске (платнене и хируршке), заштитне рукавице.
- ✓ Средства за дезинфекцију која треба користити: Алкохол 70%, Асепсол 1%, Средство за дезинфекцију на бази натриум хипоцхлорите 4,8 г на 100 г (састав: мање од 5% избељивача на бази хлора, нејонских тензида, сапун, парфем).
- ✓ На локацијама послодавца, где је то могуће, а због протока већег броја запослених, увести обавезу мерења телесне температуре, безконтактним топломером. Мерење температуре се врши на улазима у објекте од стране радника физичког обезбеђења/лица задужених за ове послове. Лица која врше безконтактно мерење температуре, морају бити опремљена заштитним маскама, заштитним наочарима/визиром, заштитним рукавицама.
- ✓ Забрањује се наручивање и достава хране запосленима. Уместо тога даје се препорука запосленима да доносе готову храну у произвођачкој амбалажи, или суву храну припремљену код куће.
- ✓ У циљу превенције ширења вируса, запосленима у складу са могућностима и природом посла, обезбедити рад од куће.
- ✓ У циљу превенције ширења вируса, свести боравак на терену на минимум, као и кретања, осим у изнмним ситуацијама (уз адекватну расподелу дезинфекционих средстава, маске и рукавица ради личне заштите од заразне болести).
- ✓ Запослени који обављају рад на терену увек одржавати дистанцу од других лица најмање 2,0м.
- ✓ Код коришћења лифта, због лоша циркулације ваздуха, препоручује се ношење маске. На дугмићима и на поду лифта могу бити излучевине и вируси. Најбоље је не користити прсте директно када притиснете дугмад. Ако користите прсте, не додирујте друге делове тела после тога. Након изласка из лифта, треба опрати руке. Требало би смањити учесталост пењања лифтом и користити степенице колико је то могуће до доњих спратова.
- ✓ Идентификовати ризичне категорије међу запосленима (старији од 65 година, запослени са хроничним обољењима, мајке деце до 12 година уколико други родитељ има радну обавезу) и у складу са препорукама запосленима омогућити рад од куће.
- ✓ Пратити информације и препоруке путем доступних, званичних извора информисања.
- ✓ У случају да се у просторијама задеси особа (запослени/пословни партнер/посетилац) са симптомима налик прехлади или грипу, а не понаша се у складу са мерама опште превенције, треба да се са дозвољене дистанце упозори од стране запослених.
- ✓ Ако особа не послуша упозорење треба позвати "обезбеђење/полицију" (ако је присутно обезбеђење, а ако не, онда полицију, уз услов да су опремљени заштитним маскама и рукавицама).
- ✓ Уколико се у пословним просторијама задеси особа (запослени/пословни партнер/посетилац) којој се стање налик прехлади или грипу нагло погорша, потребно ју је на безбедан начин изоловати и позвати хитну медицинску службу.
- ✓ У случају да дође до сумње да је запослени инфициран "коронавирусом" и буде упућен у "самоизолацију" (својевољно или по предлогу лекара), потребно је да обезбеди медицинску потврду (лекарско уверење) да је по овом основу одсуствовао.
- ✓ Напомена одговорности: Апеловати на запослене да дату ситуацију не злоупотребљавају, с обзиром да се на тај начин систем под релативним притиском додатно оптерећује на штету заједнице.

- ✓ Свести на минимум све активности екстерних добављача услуга (сервисери, одржавање, испитивања опрема и инсталација, ревизија и сл.), односно боравак и долазак екстерних лица у пословни простор без преке потребе.
- ✓ Обуставити организовање лекарских прегледа запослених (преглед вида, рад ноћу и сл.), интерних и екстерних обука и тренинга где се сакупља више лица истовремено у директном контакту.
- ✓ Запослени који у току рада раде са другим лицима, долазе у контакт са другим лицима (на терену, шалтеру и сл.) морају увек користити заштитне рукавице, заштитне маске, уз стално одржавање минималне дистанце од 2,0 м. Избегавати контакте са лицима која исказују симптоме инфекције (кашаљ, кијање и сл.).
- ✓ Уколико је потребно извршити оверу екстерних докумената (потписивање и сл.), то обављати тако да се увек одржава минимална дистанца између лица од 2,0 м, не користити исте оловке. Обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске. У затвореној просторији не би требало да борави истовремено више од 4-5 особа.
- ✓ Омогућити стално природно проветравање радног простора на местима где је то могуће.
- ✓ У току рада не носити наките, сатове и наруквике јер то повећава ризик од преноса инфекција и отежава правилно и безбедно прање руку.
- ✓ У току рада обавезно је везивање косе.
- ✓ За време рада, руке прати што чешће, сапуном, минимум 20 секунди у складу са упутством за правилно прање руку.
- ✓ Користити 70 % Алкохол за дезинфекцију.
- ✓ Поставити отираче на улазу у пословни простор (на локацијама где је то могуће) натопљене дезинфекционим средством (раствор Натријум хипохлората). Уколико то није могуће, обезбедити назувице за обућу, која ће се након коришћења и изласка из простора бацати у одговарајућу канту са кесом, а канте се редовно празнити.
- ✓ Редовно дезинфиковати кваке улазних врата.
- ✓ Лица задужена за одржавање хигијене простора (агенције, запослени и сл.) активно укључити у спровођење безбедносно - хигијенских мера (повећати број радних сати или увести додатне термине). Лица која обављају ове послове морају бити опремљена заштитним рукавицама, маскама, радном одећом (мантил и сл.)
- ✓ Личну одећу држати одвојену од службене/заштитне одеће и опреме.
- ✓ Након санитације просторија потребно их је добро проветрити.
- ✓ Мере санитације радних и помоћних просторија примењивати пре почетка рада, у прекидима рада, а у току рада (препоручљиво на свака 2х) и на крају радне смене.
- ✓ У циљу подизања нивоа опште хигијене, службену одећу користити само један дан и на крају рада је одмах опрати под високом температуром и након тога просушити пеглањем.
- ✓ Уколико дође до несташице маски, код коришћења платнених маски, исте на крају рада је могуће опрати на највишој температури прања (95°Ц, нормалан процес) и након тога просушити је пеглањем са највишом температуром плоче (1500Ц).
- ✓ Екстерна лица (посетиоци, клијенти и сл.), док се налазе у пословном простору, морају све време да носе заштитну опрему (маску и рукавице).
- ✓ За све случајеве који се појаве у току рада, а индикују на зараженост вирусом, одмах се јавити непосредном руководиоцу и поступати по општем упутству Реаговање у случају сумње да је запослени заражен
- ✓ Радне смене организовати тако да се запослени из смена не мешају тј. не преклапају.

1.4 Превентивне мере приликом пословних састанака

Пословна активност већине пословних субјеката захтева сталну комуникацију са запосленима, тимски рад и групне сусрете са пословним партнерима.

Превенција ширења заразе треба да подржи пословне активности, па се у датим околностима препоручују следеће мере:

- ✓ На улазним вратима у пословне просторије поставити обавештења да је при уласку обавезна дезинфекција руку за све (запослене и посетиоце).
- ✓ Појачати контролу уласка у пословне просторије.
- ✓ Ограничити путовања у иностранство, посебно у земље у којима постоји изражена епидемија.
- ✓ Уколико су путовања неопходна, посебно водити рачуна о мерама опште превенције.
- ✓ Приликом пословних сусрета избегавати руковање и срдечно поздрављање.
- ✓ Ограничити групне пословне састанке (до четири особе).
- ✓ За састанке користити веће просторије како би се између учесника омогућила физичка дистанца од бар 2 м.
- ✓ Пре почетка и након састанка потребно је проветрити и дезинфиковати просторију (радне површине, кваке, коришћену апаратуру итд.).
- ✓ Ограничити време трајања састанака на до 15 минута.
- ✓ За запослене који раде са странкама обезбедити дезинфекциона средства за руке и заштитне маске.
- ✓ Уколико запослени приватно путује ван земље, треба о томе да обавести одговорну код послодавца.
- ✓ Дати предност комуникацији путем телефона, интернета, конференцијских позива итд.

1.5 Хигијенско – санитарне мере за време ванредне ситуације

- ✓ За време трајања ванредне ситуације се морају обезбедити услови да хигијена буде на завидно високом нивоу.
- ✓ Свест појединца о томе сада мора бити на високом нивоу.
- ✓ Свака инфекција не значи опасност по живот, али се мора размишљати да за некога и најмања инфекција може бити кобна.

Хигијенско - санитарним мерама утврђује се начин одржавања хигијене и објеката, радног простора, опреме и прибора, радних површина, радне одеће, као и личне хигијене запослених. Мере су обавезујуће за све запослене код послодавца.

1.6 Интерна хигијена

- ✓ Мора се радити на подизању свести о значају интерне хигијене која обухвата организацију и контролу:
- ✓ стања и чистоће свих радних површина,
- ✓ хигијене санитарних просторија,
- ✓ хигијене амбалажних материјала и површина са којима запослени/друга лица долазе у контакт,
- ✓ чувања и употребе хемикалија.
- ✓ Интерну хигијену спроводити према следећим упутствима:
- ✓ Радни дан треба започети са природним проветравањем радног простора, отварањем врата и прозора (тамо где је то могуће).
- ✓ Свакодневно, пре почетка рада запослени мора пребрисати (дезинфиковати) радне површине са којима долази у контакт као и опрему коју ће користити.
- ✓ За све запослене који раде у канцеларији важно је да се свакодневно дезинфикују радни столови, телефони, тастатуре и “миш”, хефталице, бушилице, хемијске оловке.
- ✓ У свакој смени у којој се организује рад мора се обезбедити да се чисти под и санитарни чвор. Подови се перу водом и раствором Натријум хипохлорита (у кућној хемији Доместос, Варикина...).
- ✓ Најмање један пут у свакој смени се организује и дезинфекција ових површина. Крупне чврсте честице се физички отклањају са пода, опреме и радних површина чим се ту нађу.
- ✓ Забрањено је гомилање отпада, посебно хране.
- ✓ Канте са комуналним отпадом се морају редовно празнити сваки дан.

Поступак за безбедно одлагање отпада

Отпад који обухвата искоришћене заштитне маске и рукавице, као и убрусе којима је извршено брисање површина, папирне марамице и други отпад за који се оправдано претпоставља да би могао да буде контаминиран вирусом, одлагати на следећи начин:

- ✓ Одвојити посебну канту за овај отпад која има могућност затварања.
- ✓ Канту обложити кесом која има могућност везивања на врху у коју ће се убацивати отпад.
- ✓ Пре избацивања отпада, кесу одговарајуће везати и избацити је са осталим отпадом.
- ✓ Приликом манипулисања са отпадом (везивање и изношење отпада) обавезна је употреба заштитне маске и рукавица.

Поступак асанације пословног простора

Асанација терена садржи организацију санитарно-хигијенских и санитарно-техничких мера на терену, у циљу спречавања ширења заразних болести.

У случају да се укаже сумња или је извесно да је неко од запослених морао да оде у самоизолацију, или је у пословни простор ушло лице за које се сумња да је прекршио самоизолацију, а наложена му је, или је неко од запослених у току рада добио симптоме који указују на присуство заразне болести, извршиће се следеће мере дезинфекције - асанације:

Позива се специјализована фирма која врши послове дезинфекције.

- ✓ Дезинфекција се врши у вечерњим сатима и пословни простор је сутра ујутру спреман за отварање.
- ✓ Приликом дезинфекције запослени не бораве у простору (обавезно напуштају простор). Деловање препарата није дужи од 30 мин., међутим када се третира ваздух, може доћи до субјективног непријатног осећаја код присутних особа, можда и надражаја код осетљивијих људи и из тог разлога се у објекат улази тек сутрадан).
- ✓ Средство које се користи за дезинфекцију се распршује по свим површинама у простору (радне површине, зидови, подови) а средство се задржава и у ваздуху.
- ✓ По отварању пословног простора, потребно је проветрити простор.

МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Члан 5.

У случају појаве заразне болести код запослених потребно је обезбедити примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- ✓ Простор у коме је боравио запослени који је заражен мора се редовно физички и хемијски дезинфиковати и проветравати;
- ✓ Поштовати процедуре уласка и изласка у просторије, користити прописана средства и опрема за личну заштиту на раду и друге мере заштите током процеса рада;
- ✓ Прецизно дефинисати правце кретања запослених кроз радне и помоћне просторије;
- ✓ Организовати строгу контролу кретања запослених из организационе јединице у којој је радио запослени који је заражен;
- ✓ Контакти запослених из организационе јединице у којој је боравио запослени који је заражен са другим запосленима се свде на нужне уз прописане мере заштите;
- ✓ Примењивати све друге мере по препоруци епидемиолога.

КОДЕКС ПОНАШАЊА

Са мерама заштите од заразне болести

Од стране Лица за безбедност и здравље на раду Прописују се следеће мере заштите од вируса Корона којих се запослени морају придржавати:

1. Упуство за запослене за заштиту од вируса Корона утврђује се на основу Препоруке институт за јавно здравље „Др. Милан Јовановић Батут“ и гласи:
 - Често перите руке водом и сапуном у трајању од најмање 20 секунди или дезинфекционим средствима
 - Избегавајте поздрављање руковање ,а са саговорником одржавање раздаљину од најмање 1 метар
 - Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама
 - Заштитну маску користите ако кашљате, кијате или негујте болесног члана породице, док се маска не овлажи
 - Често проверавајте просторије у којима боравите и радите
 - Свако у делокругу свога рада треба додатно да обезбеђује и одржава хигијену свог радног места ,а посебно да редовно чисти радне површине, тастатуру , миш, слушалицу фиксног телефона, мобилни телефони и рукохвате брава
2. Обезбеђује се појачана хигијена и дезинфекција у санитарним чворовима и укупном радном простору
3. Запослени са симптомима здравствених проблема треба остану код куће и траже помоћ надлежних здравствених служби (самоизолација)
4. Препорука је да запослени којима је заказан претходни, периодични, контролни или циљани лекарски преглед у надлежној медицинској установи носе заштитну маску током обављања прегледа.
5. Састанци са купцима и добављачима ограничите и сведите само на хитне потребе и уз примену свих прописаних мера
6. Обезбедити у хитној процедури набавку рукавица, средства за дезинфекцију, маске и заштитних наочара за запослене
7. Процес рада организовати тако да запослени користе одмор сукцесивно, у мањим групама, ради избегавања гужве.
8. Запослени треба да избегавају груписање на капији при доласу и након завршеног рада.

ШТА ПОСЛОДАВЦИ ТРЕБА ДА ПРЕДУЗМУ

Проверите да ли су ваша радна места чиста и хигијенска

- Површине (столови) и предмети (телефони, тастатура) морају се редовно брисати и дезинфиковати.
- Зашто? Будући да је контаминација на површинама које додирују запослени и купци један од главних начина на који се шири заразна болест
- Правилна вентилација затворених просторија (чекаонице, учионице, јавни превоз, конференцијских сала итд.)
- Правилна вентилација пословних зграда које имају спољну структуру или заједничке радне просторе.

Промовишите редовно и темељно прање руку запослених, извођача радова и купаца

- Ставите средства за дезинфекцију руку на истакнута места на радном месту. Водите рачуна да се ти дозатори редовно допуњавају.
- Осигурајте да извођачи радова и запослени имају приступ местима на којима могу да оперу руке сапуном и водом.
- Зашто? Зато што прање убија вирус на рукама и спречава ширење заразне болести

Промовишите добру хигијену дисајних путева на радном месту

- Обезбедите да су на Вашим радним местима доступне маске за лице и/или папирне марамнице, за оне који имају цурење из носа или кашаљ на послу, заједно са затвореним кантама за хигијенско одлагање. Маске су делимична заштита. Против вируса су потребне медицинске маске или тврде маске ФФП кроз које не може да прође ниједан вирус.
- Зашто? Зато што добра респираторна хигијена спречава ширење заразне болести

Саветујте запослене и извођаче да консултују националне савете о путовањима пре одласка на пословна путовања

- Обавестите своје запослене, извођаче и купце да ако се заразна болест почне ширити у ширем окружењу, свако ко има чак и благи кашаљ или ниску температуру (37,30Ц или више) мора остати код куће. Такође би требало да остану код куће (или да раде од куће) ако су морали да узимају једноставне лекове, попут парацетамола, ибупрофена или аспирина, који могу да прикрију симптоме инфекције.
- Наставите да преносите и промовишете поруку да људи треба да остану код куће, чак и ако имају само благе симптоме заразне болести. Болесна особа треба да иде одмах на боловање. Јасно објасните запосленима да ће ово време моћи да рачунају као боловање.

Ствари које треба да размотрите када Ви или Ваши запослени путује

- Проверите да ли имате најновије информације о областима у којима се шири заразна болест. Послодавац и запослени требало би да проуче најновије смернице и препоруке за сваку дестинацију.
- Требало би да саветујете запослене да пре пута обаве здравствени преглед, како би се утврдило да ли има симптома акутне болести дисајних путева. Уколико има, важно је остати код куће.
- Обезбедите да сви запослени који путују на локације које пријављују заразне болести добију информације од квалификованог стручњака (здравствене службе, пружаоца здравствене заштите или локалног јавног здравственог партнера).
- Избегавајте слање запослених који могу бити изложени већем ризику од озбиљних болести (старијих запослених и особа са медицинским стањима попут дијабетеса, болести срца и плућа) у подручја где се шири заразна болест.
- Размислите о издавању малих боца (испод 100 мл) гелова за дезинфекцију на бази алкохола запосленима који ће ускоро отпутовати. То може олакшати редовно прање руку.
- Охрабрите запослене да редовно перу руке и држе се најмање један метар од људи који кашљу или кијају.
- Онај ко се разболи на путу, о томе одмах треба да обавести свог руководиоца.
- Запослени који су се вратили са подручја где се шири заразна болест, требало би да надгледају симптоме 14 дана и проверавају температуру два пута дневно.
- Ако развију благи кашаљ или ниску температуру (тј. температуру од 37,30Ц или више), требало би да остану код куће и да се ставе у изолацију.

ШТА ЗАПОСЛЕНИ ТРЕБА ДА ПРЕДУЗМУ

Мере за спречавање инфекције заразних болести и оне које ограничавају ширење вируса морају предузети сви, посебно пацијенти, без обзира да ли им је дијагностикован вирус или имају клиничка обележја специфична за њега.

- Избегавање коришћење градског превоза;
- Избегавајте кашљање и кијање стављањем руке; препоручује се да се то ради у превој лакта руке, а ако то није могуће, да се одмах изврши хигијена руку без додиривања површина;
- Употреба марамице при кијању не искључује прање руку, након бацања марамице у канту за смеће;
- Избегавајте ближи контакт са људима који показују знакове инфекције или имају симптоме болести;
- Избегавајте путовање у погођена подручја;
- Правилно ношење заштитне маске и мењање исте у кратким интервалима (након сваких 1,5h).

Шта значи блиски контакта са потенцијално зараженом особом?

- Живите у истом домаћинству;
- Директан физички контакт са оболелим (нпр. додир);
- Незаштићен директан контакт (боравак у непосредној близини) са пацијентом током његовог кијања, кашаља, итд.
- Боравите у истој соби мањој од 2 м у трајању дужем од 15 минута;
- Контакт медицинског и лабораторијског особља које се брине о болеснима;
- - Коришћење јавног превоза.

Које су разлике између корона вируса и грипа?

- Корона вируси и инфекције грипа имају сличне симптоме који отежавају дијагнозу. Главни симптоми корона вирусне инфекције су грозница и кашаљ. Грип често прате и други додатни симптоми попут болова у мишићима и грлу.

Да ли треба да носим медицинску маску?

- Употреба медицинске маске савјетује се ако имате респираторне симптоме (кашаљ или кијање) како бисте заштитили друге. Ако немате никакве симптоме, нема потребе да носите маску.
- У случају ношења маски, исте се морају користити и одбацивати на адекватан начин како би се обезбедила њихова делотворност и избегао повећани ризик од преношења вируса.
- - Коришћење маске само по себи није довољно да заустави инфекције и мора се комбиновати са честим прањем руку, покривањем уста и носа приликом кијања и кашља, као и с избегавањем блиског контакта с било ким ко показује симптоме који указују на прехладу или грип (кашаљ, кијање, грозница).

ОСОБА КОЈА ЈЕ ПОД СУМЊОМ ДА ЈЕ ЗАРАЖЕНА КОРОНА ВИРУСНОМ ИНФЕКЦИЈОМ ТРЕБА ДА:

- Да се јави у епидемиолошки центар;
- Изолује се од других људи;
- - Одмах стави маску за лице.

Сви грађани Србије, а пре свега они који су боравили у ризичним подручјима, а који имају симптоме који подсећају на ову болест, неопходне информације могу да добију путем броја 064/8945-235. Одмах по позиву наведеног броја, екипе за хитну медицинску помоћ опремљене заштитном опремом пружају помоћ и транспортују особу која је у претходном периоду боравила у подручју захваћеном корона вирусом на Клинику за инфективне и тропске болести, где се спроводи опсервација и комплетна дијагностика као и даље лечење уколико је потребно

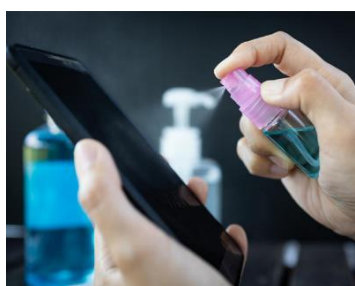
УПУТСТВА

1.1 Радне површине, чаше и друга опрема за рад

- Смањите кување кафе и чаја на минимум.
- За време пандемије не користите заједничке чаше, шоље, есцајг.
- Одмах након употребе свако од запослених је у обавези да све што је користио одмах и опере и склони.
- За прање чаша, шоља и других посуда и опреме који се користе за припрему топлих и хладних напитака се користи чиста топла вода и детергент.
- Препоручује се употреба воде за пиће из јавног водовода. Уколико се користи вода из апарата, неопходна је редовна дезинфекција свих славина, ручица и делова који се хватају или притискају при пуњењу чаша. Исто се односи на апарате за кафу или „вендинг“ машине. Све површине је неопходно редовно опрати (минимално једном на дан) и дезинфиковати све површине које се додирују при куповини напитака или хране.

1.2 Хигијенско одржавање рачуарске опреме и мобилних телефона

Пре употребе рачунару дезинфикује тастатуру, миш и подлогу за миш 70% Алкохолом.

- Након употребе рачуарске опреме поновите исти поступак
- Мобилни телефон је иначе медиј на ком се концентрише највећи број штетних микророрганизама. Обришите га са свих страна више пута у току дана 70% Алкохолом.
- Фиксне телефоне дезинфиковати више пута у току дана истим поступком, а

нарочито телефонску слушалицу.

1.3 Хигијенске мере приликом коришћења аутомобила

- У аутомобилу увек држати средство за дезинфекцију (најбоље 70% Алкохол), папирне марамице или убрус.
- По уласку у аутомобил, испрскати руке и обућу средством за дезинфекцију.
- Пре изласка из аутомобила (по завршетку вожње) поново алкохом испрскати руке, управљач, мењач и кључ од аутомобила.
- Након изласка из аутомобила, испрскати алкохом аутомобилско седиште.
- У аутомобилу избегавати седење један поред другог, већ један иза другог, најбоље дијагонално.
- Препорука је да се у аутомобилу превозе највише две особе.

Коришћење клима уређаја

- Централни клима уређај може да прошири болест.
- Током епидемије, употребу централне климатизације треба зауставити или смањити.
- Обратите пажњу на следеће:
- Укључите истовремено и издувни вентилатор.
- Потребно је очистити и дезинфиковати клима уређај.
- И нецентрализовану климатизацију, треба редовно чистити.
- Редовно отварајте врата и прозоре да бисте одржали унутрашњу циркулацију свежег ваздуха.

Набавка намирница

- Ствари које доносите из продавница/апотека могу такође бити извор инфекције.
- Све намирнице попут јогурта, млека, флаша и намирница у другим амбалажама морају да се оперу/дезинфикују пре него што се ставе у фрижидер.
- За ову намену најбоље користите 70% Алкохол.
- Воће и поврће можете опрати под јаким млазом воде и у раствору соде бикарбоне.
- Новац које сте донели као кусур из продавнице, као и кредитне картице дезинфикујте.

Задржавање вируса на површинама

- Вирус се може задржати на површинама јавних објеката и због тога треба избегавати додиривање свих површина као што су:
- гелендери у објектима и ван њих,
- кваке у улазима,
- дугмад и прекидачи у заједничким просторијама објеката.
- Избегавајте да додирујете нос, уста и очи прљавим рукама.
- Једном, када додирнете било коју од наведених површина, оперите руке (или их дезинфикујте срдеством за дезинфекцију које имате код себе) што је пре могуће.
- Управници стамбених заједница би требало да организују појачане хигијенске мере и дезинфекцију стамбених објеката.

Није сигурно колико дуго вирус који узрокује заразна болест преживљава на спољним површинама, али је вероватно да се понаша попут осталих коронавируса. Недавним прегледом преживљавања хуманих коронавируса на површинама утврђене су велике варијабилности, у распону од 2 сата до 9 дана. Време преживљавања зависи од бројних фактора, укључујући врсту површине, температуру, релативну влажност и специфичног вирусног соја.

Исти чланак је такође открио да се ефикасна инактивација може постићи у року од једне минуте употребом уобичајених дезинфекционих средстава, као што су 70% етанол (Алкохол) или раствор натријум – хипохлорита.

Дезинфекција

Свакодневно чистите радне просторије и тоалете дезинфицијенсима који садрже хлор.

Излучевине и секрет

- Сви треба да носе заштитну маску током кашљања или кијања, или уста и нос да покрију марамicom или рукавом, а након кашљања и кијања одмах да оперу руке.
- У контакту са респираторним секретом, урином изоловане особе треба носити рукавице за једнократну употребу.
- Употребљене рукавице, папирни убруси и марамике, заштитне маске и др. треба да буду бачене у посебне канте за "штетни отпад" у кесе које имају могућност везивања.
- Посуђе које користи изолована особа мора се опрати након употребе одговарајућим детерџентом. Не морате их бацати након употребе.
- Хигијенске мере приликом рада са папирним документима
- У току рада са папирном документацијом обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске
- Поставити засебан радни сто/пулт за пријем/отпрему документаије
- Пријем документације вршити тако да лице које доноси документацију исту одложи на радни сто/пулт, након тога преузети документацију водећи рачуна да се увек одржава минимална дистанца између 2 лица од 2,0м
- Водити рачуна да екстерна лица не улазе без потребе у пословни простор, а ако је то потребно, дозволити улазак само до излазних врата
- Код потписивања докумената (отпремнице, пријемнице и сл.) захтевати од лица којем је потребно потписати одређени документ да одржава дистанцу од најмање 2,0 м
- Водити рачуна да за столом/пултом буде увек највише једна особа у исто време
- Потписивање, као и држање документа се врши уз коришћење заштитних рукавица и заштитне маске
- Запослени и посетиоци не смеју користити исту оловку за потписивање докумената.
- Након потписивања запослени се удаљава од стола, а потписана документа преузима екстерно лице одржавајући међусобну дистанцу од најмање 2м

- Отварање пристиглих паковања/коверти вршити за столом намењеном за манипулацију документацијом
- Коверат/амбалажу уколико није потребна, бацити у канту са осталим отпадом
- Пристиглу документацију одлагати на одговарајућа места где није могућ приступ свим лицима, тако да се обезбеди да та документација “одстоји” без дирања што дужи период могуће како би се потенцијалне честице вируса елиминисале
- Папирна документа одлагати у пластичне фолије, водећи рачуна да се спољни део фолије не контаминира, као ни регистратори за одлагање
- Регистраторе и фолије по
- потреби дезинфиковати дезинфекционим средствима
- Након манипулације документацијом, поготову екстерном документацијом обавезно опрати руке у складу са упутствима за правилно прање руку. Не додиривати никада лице рукама (уста, нос, очи и др.).
- Редовно дезинфиковати сто који се користи за потписивање, као и оловке које се користе за потписивање.

Хигијена запослених

- Радна одећа запослених мора да буде уредна и чиста.
- Радну одећу коју сте носили, после скидања ставите у кесу и однесите на прање.
- Препорука је да у прашак за веш додате кашику соде бикарбоне.
- Нарочито је важна хигијена руку.
- Руке треба прати топлем текућом водом и сапуном. Руке се морају прати што чешће, а обавезно пре почетка рада, пре припреме и конзумирања хране, у сваком тренутку када се запрљају или контаминирају, после употребе тоалета, и посебно често приликом рада са пацијентима.
- Нокти морају бити чисти и уредно подрезани, а на рукама се не сме носити прстење ни други накит.

Заштитне рукавице

- Заштитне рукавице штите од директног контакта са прљавим и инфицираним површинама само ако се правилно користе.
- Ако са њима додирујете контаминирани површине, а затим телефон, оловку, своје одело, лице, алат, онда оне не могу да спрече пренос инфекције.
- И када носите рукавице, перите руке са рукавицама.

- Рукавицама преносите инфекцију на све површине које додирујете.
- Отварајте врата ако је могуће без додиривања кваке (лактом), врата гурните телом, ногом, светло палите лактом, надлактицом.
- Свако смањење контакта даје шансу да се смањи пренос инфекције.

Заштитне маске

- Заштитне маске морају да носе сви који оставрују блиски контакт са другим особама.
- Није свака респираторна инфекција изазавна корона вирусом, али свако слабљење имунитета за некога може бити кобно.
- Заштитне маске штите вас од директног удисања инфективног агенса само ако их правилно користите.
- Једна маска се може користити само док се не овлажи.
- Маска која се скине више се не може враћати на лице и поново користити, осим платнене која се може опрати откувавањем.
- Заштитна маска се не сме одлагати на радне површине, у џеп, остављати да виси око врата. Тако и сама постаје извор инфекције.

Хигијена тоалета

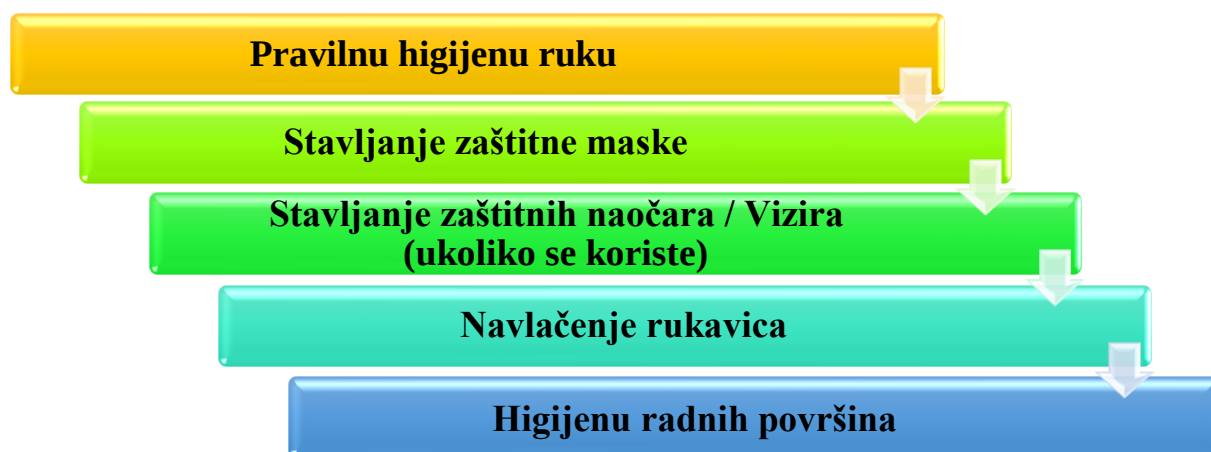

- Тоалети се морају више пута у току смене чистити и дезинфиковати уз употребу средстава за дезинфекцију.
- У тоалетима су обезбеђени лавабои са хигијенски исправном топлом и хладном водом, као и средства за прање руку и папирни убриси за брисање.
- У сваку канту се морају поставити кесе.
- Кесе се не смеју препуњавати и морају се редовно мењати.
- Кесе које се бацају се морају везати и одложити у контејнер са комуналним отпадом.
- Забрањено је коришћење заједничких крпа и пешкира.
- Користити папирне убрисе за присање руку, искоришћење убрисе одмах одложити у канту.

Поступак правилне примене личних заштитних средстава у заштити запослених од заразне болести

- Само постојање личне заштитне опреме није довољно за спречавање инфекције запослених коронавирусом.
- Лична заштитна опрема може бити извор инфекције код неправилне употребе.
- Од кључног значаја је правилна употреба личне заштитне опреме, односно увежбаност при њеном стављању и скидању.

Слика 4.2.1: Редослед елемената правилне примене средстава и опреме за личну заштиту

Редослед поступака правилне примене средстава и опреме за личну заштиту дат је у следећим тачкама:

1. Обавити хигијену руку.
2. Ставити заштитну маску.
3. Ставити заштитне наочаре / Визир – уколико се користе (само уколико су претходно дезинфиковани).
4. Навући рукавице.

Заштитну маску фиксирати на следећи начин:

- Преко носа уста и браде
- Фиксирати маску у корену носа.
- Везати је на потиљку и врату.
- Проверити да ли маска добро приања уз лице.
- Маска се замењује када постане влажна.
- Платнена маска је за виšekратну употребу.
- Већ коришћена маска се искувава на температури 95°C / у машини или у кухињској посуди/. Након искувавања и сушења, маска се пегла и спремна је за поновно коришћење.

Правилно коришћење визира (уколико се користи) обухвата следеће принципе:

- Коса уколико је дуга, мора да буде везана/покупљена.
- Ставити визир који штити од прскања телесних течности/респираторног секрета, или ставити заштитне наочаре.

Правилно коришћење заштитних рукавица:

- Нокти на рукама треба да су исечени на кратко.
- Док су вам рукавице на рукама никако не додирујте лице и немојте везивати маске рукавицама којима сте већ додиривали површине око себе.
- С'обзиром да нисте у могућности да мењате рукавице после сваког контакта са новцем и пацијентом, рукавице испрскајте 70% алкохолом.

Slika 4.2.2: Редослед скидања опреме и средстава за лични заштиту на раду

Pravilno skidanje zaštitnih rukavica:

☐ *Pre započinjanja skidanja rukavica obavezno ih dezinfikovati 70% Alkoholom, postupcima kao kod higijene ruku.*

Slika 4.2.3: Pravilno skidanje zaštitnih rukavica po koracima

☐ **корак 1.**

- Ухватити спољну ивицу близу ручног зглоба
- Скинути је са руке окрећући унутрашњу страну споља
- Ставити је на супротну руку на којој је још увек рукавица

☐ **корак 2.**

- Увући прст „ослобођене” руке испод друге рукавице у близини ручног зглоба
- Скинути је окрећући унутрашњу страну споља правећи „пакет” од обе рукавице
- Одложити „пакет” коришћених рукавица правилно тј. у посебну кесу за

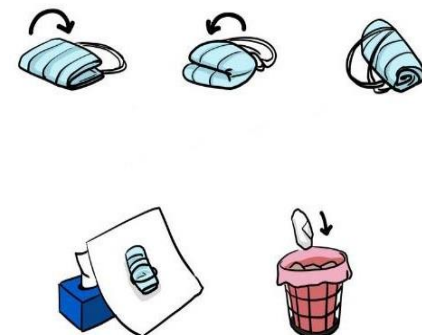
Правилно поступање са средствима за личну заштиту:

- Употребљене маске и рукавице, као и искоришћене убрусе који се користе за дезинфекцију радних површина бацати у посебну кесу за ову врсту отпада која се налази на одвојеном месту.

Употребљене визире / наочаре (уколико се користе)
дезинфиковати на следећи начин:

- испрскати све површине визира 70% алкохолом уз помоћ боце са распршивачем,
- пребрисати папирним убрсом или оставити да се самостално осуши,
- сваки запослени дезинфикује визир на крају своје смене,
- сваки запослени дезинфикује визир на почетку своје јутарње смене,
- обавезно опрати руке на крају процеса дезинфекције.
- Правилна дезинфекција радних површина обухвата следеће поступке:
- 70 % алкохол је прва препорука за дезинфекцију свих површина.
- Испрскати површине и пребрисати их папирним убрсом или оставити површину да се самостално осуши.
- Алкохол користити за дезинфекцију свих површина са којима су запослени највише у контакту, а посебно пре замене смена.
- За време дезинфиковања површина користити заштитне рукавице!
- На овај начин најбоље чувамо своје здравље и одржавамо неопходну хигијену.

Реаговање у случају сумње да је запослени заражен

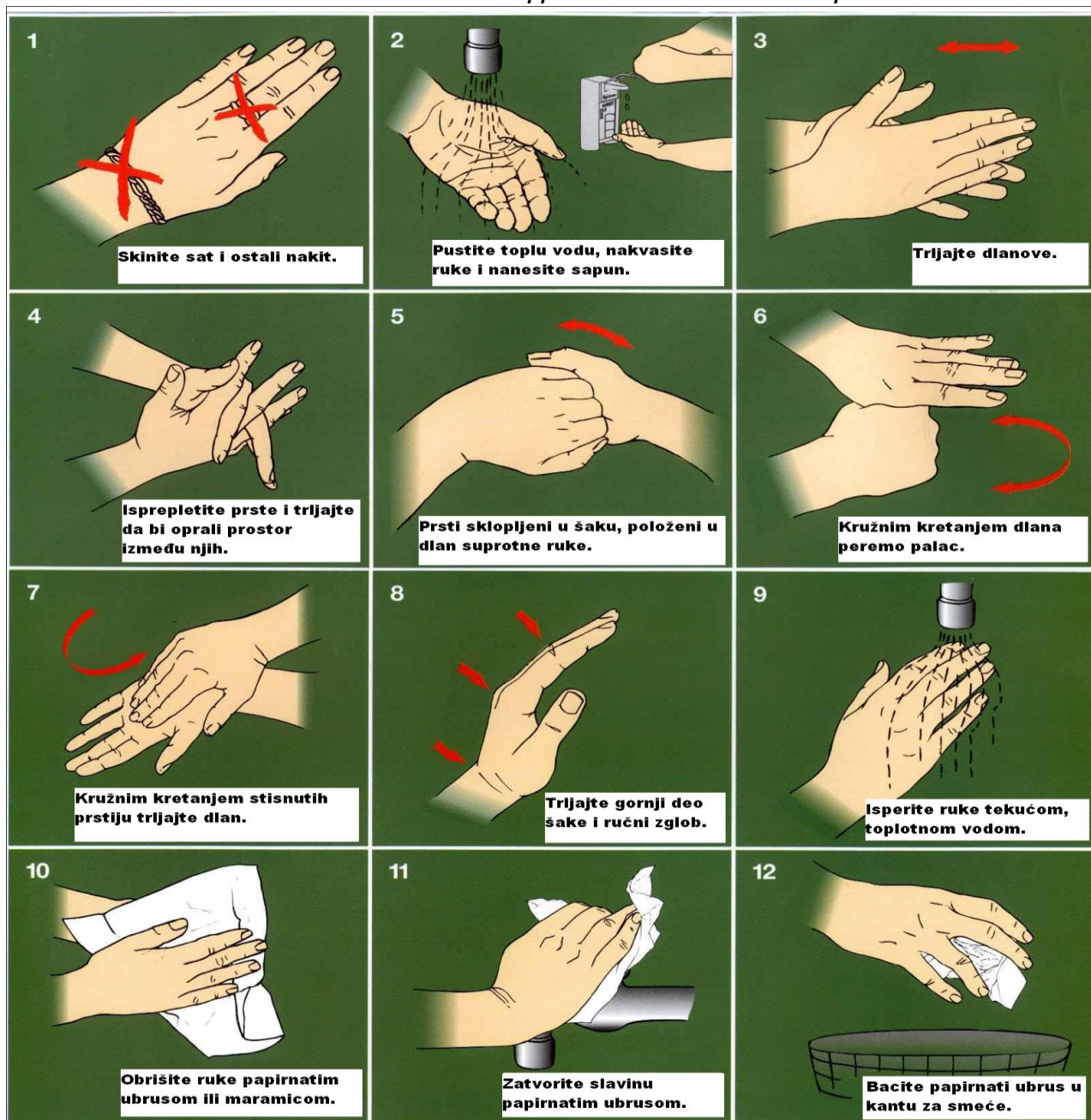
Појавом првих симптома потребно је:

- уколико приметите било који симптом болести, потребно је да контактирате број телефона епидемиолога за ваш град (место у ком живите),
- консултовати лекара, телефонски или одласком у најближу амбуланту,
- колико је могуће ограничити контакт са здравим особама („самоизолација“, док се не утврди узрок симптома),
- спречити ширење капљица респираторног тракта приликом кијања и кашљања (користити марамицу за једнократну употребу, односно кијање у надлактицу).
- не долазити на посао уколико се код вас јаве типични симптоми као што су грозница, кашаљ или потешкоће са дисањем.

Ако сумњате да сте заражени вирусом, о томе одмах обавестите:

- послодавца преко непосредног руководиоца,
- колеге у канцеларији,
- особу задужену за људске ресурсе,
- све људе са којима сте комуницирали,
- вашег лекара/дежурног епидемиолога.

**ЗАШТИТИТЕ СЕБЕ И ДРУГЕ ОД РЕСПИРАТОРНИХ БОЛЕСТИ
ПОСТУПАК ПРАЊА РУКУ КОД РЕСПИРАТОРНИХ ИНФЕКЦИЈА**

Минимално време трајања прања руку 15-20 секунди

Упутство о поступању у ванредној ситуацији од ширења заразних болести

У циљу заштите здравља запослених од ширења заразе коронавирусом, узимајући у обзир обавезу послодавца да обезбеди запосленима рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду

- доследно спроводе препоруке Владе Републике Србије и Министарства здравља,
- повећају хигијену на сваком радном месту и обезбеде појачано чишћење радних и помоћних просторија,
- на видна места истакну писана упутства о правилном одржавању хигијене,
- да се обезбеди довољна количина, изда на употребу и контролише коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- информишу запослени који могу бити изложени већем ризику од тежих болести о примени превентивних мера у циљу заштите здравља запослених на раду,
- потребно је да лица старија од 65 година и лица која имају хроничне болести (дијабетес, болести срца и плућа, малигне болести) остану код куће,
- обезбеде несметан приступ просторијама које имају на располагању средства за прање и дезинфекцију руку,
- организују рад на такав начин да се избегне контакт са лицима за које се сумња да су заражена,
- уколико процес рада дозвољава да послодавац организују рад од куће,
- захтевају да запослени треба да остану код куће или да иду кући ако имају симптоме корона вирусне инфекције.

ЕВИДЕНЦИЈА О РЕДОВНОМ ЧИШЋЕЊУ РАДНИХ И ПОМОЋНИХ ПРОСТОРИЈА И ТОАЛЕТА

Р.бр.	Име и презиме	Време	Датум	Потпис
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

На основу уредбе о мерама ванредног стања (сл.гласник бр. 31/2020, 36/2020, 38/2020, 39/2020, 43/2020, 47/2020, 49/2020 и 53/2020) И уредбе о организовању рада послодавца за ванредног стања ("Сл. гласник РС", бр. 31/2020)

Изјава о придржавању превентивних мера током епидемије вируса мера

ИЗЈАВА

ПРЕДУЗЕЛИ СЛЕДЕЋЕ МЕРЕ:

1. СМАЊИЛИ БРОЈ ПРИСУТНИХ РАДНИКА НА МИНИМУМ,
2. ОБЕЗБЕДИТИ МИНИМАЛНО РАСТОЈАЊЕ ИЗМЕЂУ РАДНИКА ОД 2м.
3. ОБЕЗБЕДИЛИ СВИМ ЗАПОСЛЕНИМА НЕОПХОДНА ЗАШТИТНА СРЕДСТВА (МАСКЕ И РУКАВИЦЕ),
4. ОБЕЗБЕДИЛИ СВИМ ЗАПОСЛЕНИМА НЕОПХОДНА ДЕЗИНФЕКЦИОНА СРЕДСТВА (ЧЕШЋЕ ПРАЊЕ РУКУ У ТРАЈАЊУ ОД 15-20 СЕКУНДИ),
5. ИНФОРМИСАЛИ ЗАПОСЛЕНЕ О НОВОНАСТАЛОЈ СИТУАЦИЈИ И СВИМ ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА, А ПРИ ТОМЕ МИСЛИМО НА:
 - ОБАВЕЗНО ДРЖАЊЕ ОДСТОЈАЊА ЈЕДНИ ОД ДРУГИХ,
 - КОМУНИКАЦИЈА ИЗМЕЂУ ЗАПОСЛЕНИХ ДА СЕ СВЕДЕ НА МИНИМУМ,
 - ОБАВЕЗНО СПРОВОЂЕЊЕ ХИГИЈЕНСКИХ МЕРА
 - У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕКИХ СИМПТОМА ОДМАХ ЋЕМО ОБАВЕСТИТИ НЕПОСРЕДНОГ РУКОВОДИОЦА У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА ДАЉЕГ ШИРЕЊА ЗАРАЗЕ И ОБАВЕСТИТИ ОСТАЛЕ ЗАПОСЛЕНЕ (И ДРУГЕ ПОСЛОДАВЦЕ) КОЈИ СУ БИЛИ У КОНТАКТ СА ЗАПОСЛЕНИМ ДА СЕ ЈАВЕ ОДГОВАРАЈУЧИМ УСТАНОВАМА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЊИХОВОГ ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА.
 - ПОСТАВИТИ УПУТСТВА НА ВИДНОМ МЕСТУ О МЕРАМА ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ КАО И МЕРЕ ЗАШТИТЕ.

Датум 05.08.2020. г.

за Послодавца

М.П.

Сања Јаковљевић с.р.

Лице за безбедност и здравље на раду

Мирослава Деспотовић, дипл. Инг. БЗР

СПИСАК ЗАПОСЛЕНИХ УПОЗНАТИХ СА ПЛАНОМ ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ НА РАДНОМ МЕСТУ И У РАДНОЈ ОКОЛИНИ И ИНСТРУКЦИЈАМА И УПУТСТВИМА О МЕРАМА И ПОСТУПЦИМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Р.бр	Име и презиме запосленог	Радно место	Датум потписивања	Потпис запосленог
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				
46.				
47.				
48.				
49.				
50.				
51.				
52.				
53.				
54.				
55.				
56.				
57.				
58.				
59.				
60.				
61.				
62.				
63.				
64.				

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

Организовање рада сагласно овом Плану траје све док траје опасност од ширења заразне болести на територији Републике Србије.

Овај План ступа на снагу даном доношења и објављује се на огласној табли Послодавца као и на сваком видном месту где бораве запослени.

Предлози мера ће се прилагођавати условима одвијања ванредне ситуације.

Овај План објављен је огласној табли Послодавца и ступио на снагу дана 05.08.2020. године.